

Boekbespreking 1: Mosses of Europe. A Photographic Flora. Volume 1-3.

Wouter Van Landuyt¹

Inleiding

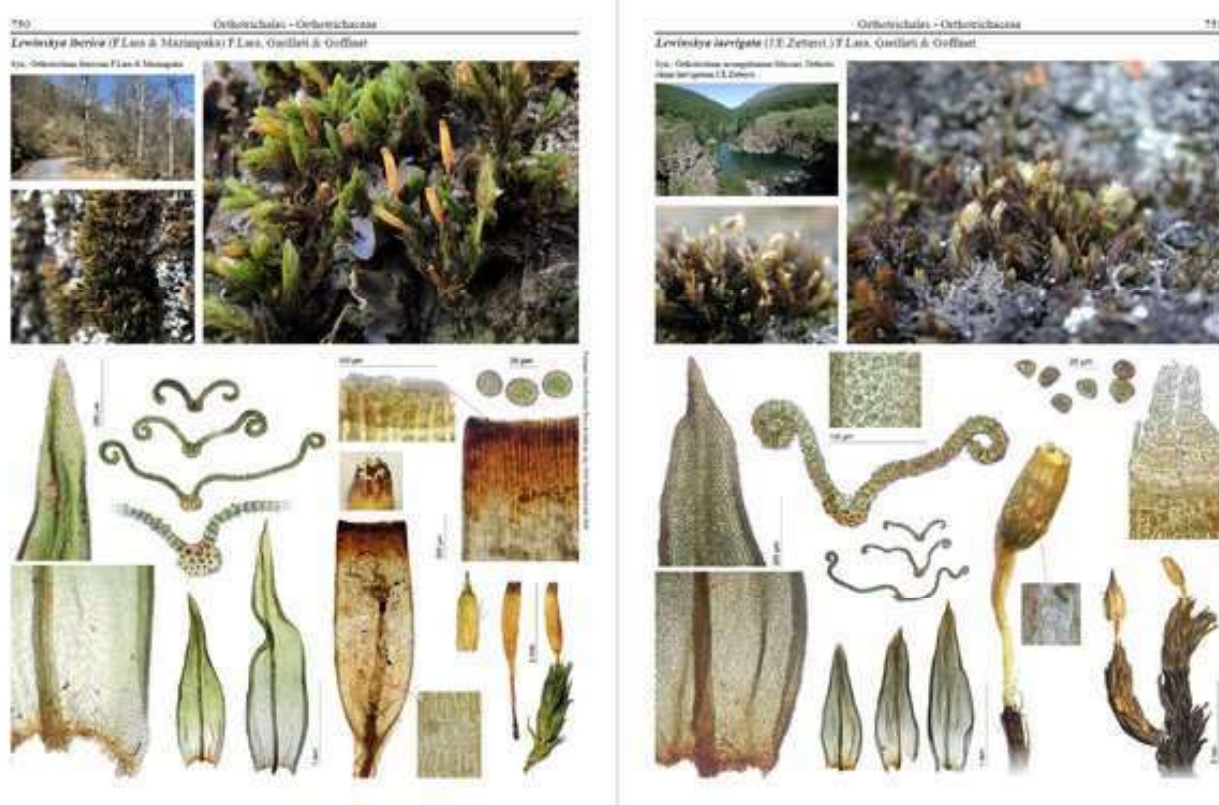
Als beginnende bryoloog heb je, behalve voor een aantal gemakkelijk herkenbare bladmossen, voor de determinatie van de meeste mossen voornamelijk microscopische kenmerken nodig. Eén van de eerste werken die in het Nederlandstalige bryologische werkingsgebied een belangrijke hulp was voor (beginnende) bryologen was de ‘(Nieuwe) Atlas Nederlandse Bladmossen’. In mijn versie van dit werk staat een uiterst bescheiden mededeling van de auteur: ‘Ik heb getracht om door middel van eenvoudige voorbeelden en simpele plaatjes belangstelling te wekken voor deze nederige plantengroep’ en ‘Daarom mag ik vrijmoedig en met blijdschap, deze Atlas opdragen aan al diegenen die van mossen nog niet veel afweten maar er veel meer van willen weten’ (Landwehr 1984). Ik behoorde enkele jaren later zeker tot die laatsten en deze publicatie heeft me enorm geholpen om me in te wijden in de Bryologie naast de toen beschikbare mosflora’s. Dit werk had als voordeel dat je bij de taxonomische sleutels van andere mossenflora’s ook voor alle soorten ook gedetailleerde afbeeldingen van het habitus, de celstructuur en details van de bladeren en sporenkapsels kon vinden. De andere binomiale sleutels brachten je bij een soort maar als je geen visueel beeld had van de soort was je determinatie zeer onzeker. Als beginnende bryoloog was de ‘Nieuwe atlas Nederlandse Bladmossen’ een controle om je determinaties te verifiëren. Het liet je toe om de tekstueel beschreven kenmerken te verifiëren aan de hand van gedetailleerde pentekeningen. Deze ‘simpele plaatjes’ worden 40 jaar later nog steeds gebruikt. Dit werk heeft jaren meegegaan en ondanks het feit dat het na een tijd enkel nog in antiquariaten en tweedehandswinkels verkrijgbaar was werden de tekeningen ook gerecupereerd in de meest recente flora’s zoals de ‘Beknopte Mosflora van Nederland en België’ (Siebel & During 2006).

Een fotografisch overzicht van de bladmossen van Europa

Het recent verschenen driedelige werk ‘Mosses of Europe. A photographic Flora’ (Lüth 2019) is een meer dan waardig alternatief voor de ‘Atlas Nederlandse Bladmossen’. Het geeft dezelfde details als de pentekeningen van Landwehr gaven maar dan als fotografisch materiaal en bovendien voor alle bladmossen uit Europa. Michael Lüth heeft een monnikenwerk afgeleverd waarbij alle soorten bladmossen uit Europa gefotografeerd werden in alle mogelijke details. Hij startte met het fotograferen in 2003 en de publicatie kwam er in 2019. Voor elke soort is er een foto van het habitat, een algemene foto van het habitus en detailfoto’s van alle essentiële kenmerken om de soort op naam te brengen: bladkenmerken, bladcellen,

¹ Instituut voor Natuur en Bosonderzoek, Vlaams administratief Centrum Herman Teirlinck, Havenlaan 88, bus 71, B-1000 Brussel
(wouter.vanlanduyt@inbo.be)

gedetailleerde coupes van de blaadjes en stengels, kenmerken van de kapsels, gemmen en van de sporen. In de marge van de foto's vermeldt hij het materiaal waarop de foto's gebaseerd zijn. Hierbij overtreft het de Atlas van Landwehr en dan nog eens voor alle Europese soorten, een ongeziene prestatie. Het fotomateriaal geeft je ook een betere vergelijking met wat je zelf ziet onder je microscoop. Bovendien wordt de meest recente taxonomie aangehouden wat het werk hopelijk voor de komende decennia actueel zal houden.

Figuur 2: Voorbeeld van de pagina-indeling in de 'Mosses of Europe 1-3' (Lüth 2019).

Dit driedelig werk omvat van 1353 pagina's en omvat amper 5 pagina's inleidende tekst, de rest van het werk zijn (los van de soortenindex) de omvangrijke illustraties. Sleutels vind je niet in het boek, het gaat enkel om de illustraties. Je kan het bijna beschouwen als een herbarium in boekvorm. De driedelige set boeken werd door de auteur in eigen beheer uitgegeven en is enkel online te bestellen via zijn website: <https://www.mosses-of-europe.com>.

Literatuur

Landwehr J. (1984). Nieuwe Atlas Nederlandse Bladmossen. Zutphen: Thieme.

Lüth M. (2019). Mosses of Europe. A Photographic Flora. Volume 1-3. Freiburg.
Published by Michael Lüth.

Siebel H.N. & During H.J. (2006). Beknopte mosflora van Nederland en België.
KNNV Uitgeverij, Utrecht.